

4. Vastuullinen vuorovaikutus: Sopiva käytös netissä

Tuntisuunnitelma

Tavoite: Oppilas ymmärtää, mitä tarkoittaa toimia vastuullisesti ja muita huomioivasti verkossa ja mitä seurauksia sopimattomalla käytöksellä on itselle ja muille.

Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet: L1, L2, L3, L5, L7

Tarvikkeet:

- **Väitteitä nettikäyttäytymisestä - opettajan versio (pdf)**
- **Väitteitä nettikäyttäytymisestä (pdf)** tulostettuna ja leikattuina lapuiksi
- **Hyvää henkeä someen (pdf)** -moniste jokaiselle oppilaalle
- Kaksi pahvilaatikkoa tai purkkia, joihin on merkitty "TOTTA" ja "TARUA"
- Taulu ja tussi/liitu tai vastaavat digitaaliset välineet ja/tai mahdollisuus asettaa väitelappuja kaikkien nähtäville
- **Vaihtoehto 1: Hyvää henkeä someen -tehtävän digitaalinen toteutus:**
 - Tabletti, puhelin tai tietokone jokaiselle oppilaalle
- **Vaihtoehto 2: Hyvää henkeä someen -tehtävän paperinen toteutus:**
 - Värikyniä, mahdollisesti lehtileikkeitä, väripaperia, liimaa, saksia monisteen tekoa varten

Opettajalle taustaksi

- Pidä huolta, että luokassa on mahdollisimman turvallinen ilmapiiri, jossa kaikki oppilaat voivat kokea mukavaksi jakaa ajatuksiaan.
- Ensimmäisen tehtävän (totta vai tarua) tavoitteena on selventää esimerkkien kautta, millainen käytös netissä on sopivaa ja millainen ei. Jos luokan sisällä on aiemmin käyty keskustelua tietyistä tilanteista, välikohtauksista tai somekäyttäytymisestä, voi niitä käyttää konkreettisina esimerkkeinä. Tärkeää on kuitenkin huolehtia, ettei ketään nosteta valokeilaan ja että kaikkien olo pysyy turvallisena.
- Hyvää henkeä someen tehtävän aikana seuraa monisteiden tekoa ja pidä huolta, että niissä näkyy hyvä henki ja aiemmin tunnilla yhdessä keskustellut ohjeet hyvästä käytöksestä.
- Tutustu halutessasi etukäteen aiheeseen liittyvään opettajan taustamateriaaliin.

1. Totta vai tarua?

30 min

Tehtävän kulku

Tulosta ennen tehtävää [Väitteitä nettikäyttäjytyisestä \(pdf\)](#) ja leikkaa väittämät lapuiksi. Ota kaksi pahvilaatikkoa tai purkkia, joista toiseen on merkitty "TOTTA" ja toiseen "TARUA"

Tehtävän alussa opettaja jakaa oppilaat 4–5 hengen ryhmiin (enintään 5 ryhmää).

Seuraavaksi opettaja sekoittaa väittämät ja antaa ryhmien nostaa kolme väittämää sokkona. Ryhmät keskustelevat väitteistä ja valitsevat, onko kukin väite totta vai tarua. (10 min)

Ryhmät palauttavat laput asianmukaisesti "TOTTA"- tai "TARUA"-laatikoihin/purkkeihin.

Opettaja nostaa ensin tarua- ja sitten totta-vastaukset yksitellen (tai jos useampi samaan purkkiin laitettu väite liittyy samaan teemaan, voi opettaja nostaa ne yhtä aikaa) aina jokaisesta keskustellen.

- Miksi väite on totta/tarua?
- Jos totta: miksi tämä on tärkeä muistaa?
- Jos tarua: miksi on tärkeää tietää, että tämä on väärin?

Vastausten läpikäymiseksi opettajalla on hyödynnettävissään [Väitteitä nettikäyttäjytyisestä - opettajan versio \(pdf\)](#).

Lopuksi opettaja kokoaa tai heijastaa totta-väitteet valitsemallaan tavalla seinälle ja kertaa ne ääneen. Luokka pohtii vielä yhdessä:

- Mitä muita asioita jokaisen tulee muistaa, jotta kaikilla on netissä hyvä ja turvallinen olo?

2. Moniste: Hyvää henkeä someen

15 min

Tehtävän kulku

Tulosta jokaiselle oppilaalle [Hyvää henkeä someen \(pdf\)](#). Oppilaat täyttävät monisteen itsenäisesti. Tehtäviä saa tehdä vapaassa järjestyksessä, eikä kaikkia tarvitse ehtiä tehdä.

Monisteessa olevat tehtävät 3 ja 4 voi toteuttaa esim. värikyniä ja lehtileikkeitä hyödyntäen. Tehtävän voi toteuttaa myös digitaalisena kuvakollaasina jollakin oppilaille tutulla alustalla.

Oppilaat näyttävät valmiiksi tehdyn monisteen opettajalle, joka hyväksyy tehtävän tai auttaa miettimään, miten vastausta voisi kehittää.